

Fremtid. Der er gaaet mange og lange Forhandlinger forud baade i Kommissionen og i Folketinget.

Stensballe: Den Sparekommission, som blev nedsat under 21. Februar 1921, kom i sine Møder til at behandle Forholdene ved Orlogsværftet dels paa Grund af de Oplysninger, der allerede den Gang var fremstillet om de Skibe, som var bygget derude til meget høje Fremstillingspriser, dels paa Grundlag af Oplysninger, der senere fremstilledes, om, at Regnskabsformen for Orlogsværftets Vedkommende ikke var synderlig overskuelig. Jeg tror, at den ærede Formand for den store Sparekommission kan smigre sig med, at dette, at disse Forhold blev optaget til Drøftelse i denne Kommission, gav Stødet til, at der blev nedsat en særlig Kommission til at undersøge Forholdene ved Orlogsværftet og ved Hærens tekniske Virksomheder. De foreliggende Lovforslag er da ogsaa kommet til Verden paa Grundlag af det Arbejde, der er udført af Kommissionen af 31. Oktober 1922.

Det første, denne Kommission havde at beskæftige sig med, var, hvilke Opgaver der egentlig maatte være for et Orlogsværft, og uden at jeg skal komme nærmere ind paa Orlogsværftskommissionens Betænkning, vil jeg dog nævne, at der i saa Henseende var tre Muligheder: enten helt at nedlægge Værftet og henvise Marinen til at lade saavel Reparationer som Nybygninger udføre paa private Værfter, eller at lade Værftet udføre Reparationer af Marinens Skibe og Nybygninger for Marinen, eller endelig at bygge Værftet saa stort, at det kunde udføre Arbejde ikke blot for andre Statsvirksomheder, men ogsaa for private, saa at det i Virkeligheden blev til et Værft, som kunde konkurrere med private Bedrifter. I Kommissionen blev der hurtigt et Flertal for den anden Løsning, nemlig at Værftet skulde udføre Reparationer paa Marinens Skibe og Nybygninger for Marinen, og disse Nybygninger skulde særlig være Torpedo- og Undervandsbaade, thi skulde man bygge større Krigsskibe, maatte man have særlige Anlæg, som i Øjeblikket ikke findes paa Værftet, i alt Fald ikke i brugbar Stand. Ingen turde paatage sig Ansvaret for at nedlægge Værftet. Kommissionen vedtog altsaa, at Udgangspunktet for Undersøgelserne derude skulde være dette: at skabe et Værft, hvis Opgave skulde være at reparere Marinens Skibe og foretage Nybygninger af Skibe til Marinen samt til civile Institutioner under

Marineministeriet — jeg kan nævne Fyrvæsenet, Vagervæsenet, Lods væsenet og Redningsvæsenet. Endelig var man ogsaa inde paa den Tanke, at Værftet i saa høj Grad som muligt skulde fremstille Flyvemateriel saavel til Flaaden som til Hæren, og at Hærens Skibsmateriel burde fremstilles og vedligeholdes paa Orlogsværftet. Kommissionen undersøgte da Forholdene og kom til det Resultat, at der var tre Hovedindvendinger at gøre mod det bestaaende Værft. For det første har Bygningerne en meget spredt Beliggenhed, og Værftet mangler moderne Transportmidler og adskilligt moderne Værktøj. Det er altsaa de rent tekniske Mangler. Dernæst kom vi hurtigt til det Resultat, at der burde foretages en administrativ Omordning, saaledes at den militære Virksomhed skilles fra den civile, det vil sige, at Flaadestationen blev adskilt fra Fabriksvirksomheden. For det tredje fandt man, at den Regnskabsordning, man havde derude, ikke gav nogen Oversigt over Værftets Virksomhed og dets Rentabilitet. At Værftets Bygninger har faaet saa spredt en Beliggenhed, skyldes naturligvis Hensynet til Brandfaren; Værftet er jo gammelt, og der var ikke meget Brandslukningsmateriel i de Tider, da det blev anlagt. Med Hensyn til Spørgsmaalet om den administrative Omordning var man i Kommissionen af den Opfattelse, at det ikke var heldigt, at der var en Søofficer som Chef for Værftet, thi en Chef, der skifter hvert tredje, fjerde Aar vil — det har Forholdene ogsaa vist — ikke kunne faa en saadan Interesse for Værftet, at der vil kunne blive gennemført de fornødne Nyanlæg og Anskaffelser af moderne Maskiner og Værktøj. Værftets hele Drift har været baseret paa, at der skulde anvendes meget billig Arbejdskraft, og da denne Forudsætning efterhaanden har svigtet, er Værftet sunket ned til det, det er blevet, nemlig en meget dyr Virksomhed. Det fremgaar med Tydelighed af de Beretninger, der findes i Kommissionsbetænkningen. Jeg skal her blot nævne, hvad ogsaa den højtærede Minister har berørt, Dampfærgen „Dan“, som skulde være bygget saadant noget som 15 pCt. for dyrt. Jeg tror nu, at den Kommission, der har været nedsat om Sagen, har regnet Værftet noget til gode, og at den i Virkeligheden er bygget betydelig mere for dyrt — det var i alt Fald en udpræget Anskuelse hos adskillige af Kommissionens mere sagkyndige Medlemmer. Vi ser ogsaa, hvorledes den Færg, der blev leveret til Postvæsenet, „Vilsund“, blev bygget for dyrt, og man vil overhovedet af